

نام و نام خانوادگی :

نام و نام خانوادگی :

نام درس :

پایه تحصیلی :

نام آموزشگاه :

نام دبیر :

تاریخ برگزاری ۱۴۰۴/۰۵/۰۸

عنوان آزمون : بانک تست منطق دهم

انسانی (فصل ۲ روابط میان ذهن زبان و خارج)

۱ برای هر کدام از مغالطه‌های زیر یک مثال ذکر کنید.

۱) مغالطه نگارشی کلمات:

۲) مغالطه توسل به معنای ظاهری:

۳) مغالطه اشتراک لفظ:

۴) مغالطه ابهام در مرجع ضمیر:

۲ کدامیک از گزینه‌های ستون ب با ستون الف مرتبط است؟ مشخص کنید.

ستون الف	ستون ب
۱) دلالت مطابقی (الف) دلالت لفظ بر معنا که دربردارنده بخشی از معنای اصلی لفظ است.	
۲) دلالت تضمینی (ب) دلالت لفظ بر معنا که مطابق با معنای اصلی لفظ است.	
۳) دلالت التزامی (ج) دلالت لفظ بر معنا که بر لازمه یک شیء دلالت می‌کند.	

۳ به ترتیب شکل دایره مصادیق مفاهیم روبه‌رو چگونه است؟ «ابر و باران - راننده و ماهر - انسان و متفکر»

۱ متداخل - متخارج - متقاطع

۲ منطبق - متداخل - متقاطع

۳ متخارج - متقاطع - منطبق

۴ متخارج - متقاطع - متقاطع

۴ در یک طبقه‌بندی منطقی و درست، کدام رابطه‌ها نمی‌توانند حضور داشته باشند؟

۱ تساوی - عموم و خصوص مطلق

۲ تساوی - عموم و خصوص من وجه

۳ تباین - عموم و خصوص من وجه

۴ تباین - عموم و خصوص مطلق

۵ دلالت‌های متن زیر به ترتیب در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

«وقتی وارد مدرسه شدم، با صحنه‌ای عجیب روبه‌رو شدم، در حیاط مدرسه فرهاد مثل شیر عصبانی شده بود و مدرسه را به هم ریخته بود.»

۱ تضمینی - التزامی - مطابقی

۲ مطابقی - مطابقی - تضمینی

۳ تضمینی - التزامی - تضمینی

۴ مطابقی - مطابقی - التزامی

۶ کدام گزینه دارای زمینه مغالطه‌ی ابهام در مرجع ضمیر نمی‌باشد؟

۱ او گفت که آن شخص پدر من است.

۲ حضرت با دیدن مرد اسبش را افسار کرد.

۳ شما دیگر پیر شده‌ای و نمی‌توانی رانندگی کنی.

۴ فاطمه دوستش را تحسین می‌کند، وی فردی پرتلاش است.

۷ نوع دلالت به کاررفته در کدام گزینه در بیت زیر به کار یرفته است؟
«بسی است تا دل گم کرده باز می‌جستم/ به ابروان تو بشناختم که آن داری»

- ۱ دلالت «مدرسه» در عبارت «مدیر مدرسه امروز نیامده بود.»
- ۲ دلالت «شکم» در عبارت «مشتی به شکمش خورد و درد گرفت.»
- ۳ دلالت «حرف» در عبارت «من حرفی ندارم که با او بزنم.»
- ۴ دلالت «نگین» در مصرع «دانی که بر نگین سلیمان چه نقش بود؟»

۸ در عبارت زیر مغالطه و یک مغالطه وجود دارد.
الف) راننده محمد ماشینش را برد.

ب) از تمجید حبیب، سخت ناراحت شدم.
پ) شاهین، دبیر انجمن ژئومورفولوژی دبیران است.
ج) بهترین راه سرمایه‌گذاری خرید ارض است.
د) عفوش لازم نیست اعدام کنید.

- ۱ یک - ابهام در مرجع ضمیر - نگارش کلمات
- ۲ دو - ابهام در مرجع ضمیر - نگارش کلمات
- ۳ سه - نگارش کلمات - ابهام در مرجع ضمیر
- ۴ چهار - نگارش کلمات - ابهام در مرجع ضمیر

۹ در جمله «منتقدان به چهارمین و آخرین فصل این سریال امتیاز بسیار بالایی دادند» کدام مغالطه به کار رفته است؟

- ۱ مغالطه توسل به معنای ظاهری
- ۲ مغالطه نگارشی کلمات
- ۳ مغالطه اشتراک لفظ
- ۴ مغالطه ابهام در مرجع ضمیر

۱۰ در هر کدام از تعاریف: «خنده: شکفتن گل»، «استقرای تمثیلی: استدلال»، «نسبت‌های چهارگانه: دو مفهوم با مصادیق و افراد کاملاً مشترک و یکسان» و «منطق چیست؟ علم جلوگیری از مغالطه. مغالطه یعنی چه؟ یعنی منطقی عمل نکردن» چه ایرادی وجود دارد؟

- ۱ واضح نیست - مانع نیست - جامع نیست - دوری است.
- ۲ جامع نیست - مانع نیست - واضح نیست - جامع نیست.
- ۳ مانع نیست - جامع نیست - دوری است - واضح نیست.
- ۴ واضح نیست - مانع نیست - مانع نیست - دوری است.

۱۱ نوع دلالت مشخص شده در کدام گزینه درست است؟

- ۱ رئوف نمی‌دانست و خبر نداشت که لیلیش سوخته بود. (مطابقی)
- ۲ مهدی به مادرش گفت: برق را روشن کن. (التزامی)
- ۳ تمام شهر به دیدن پهلوان حس یزدانی رفته بودند. (تضمنی)
- ۴ این خانه یکی از گران‌قیمت‌ترین خانه‌های ایران است. (تضمنی)

۱۲ رابطه میان کدام دو مفهوم، همانند رابطه میان «ایرانی و آسیایی» است؟

- ۱ دانشگاه و دانشگاه شهید بهشتی
- ۲ انسان و حیوان ناطق
- ۳ غذا و خوردنی
- ۴ پولدار و تحصیل‌کرده

۱۳ جزئی و کلی بودن مفاهیم «خوشه‌ی پروین - امروز - شاهکار ادبیات قرن - حیوان ناطق - مولود کعبه» به‌ترتیب در کدام گزینه مشخص شده است؟

- ۱ جزئی - جزئی - جزئی - کلی - جزئی
۲ جزئی - جزئی - کلی - کلی - کلی
۳ کلی - کلی - جزئی - جزئی - جزئی
۴ کلی - کلی - کلی - کلی - جزئی

۱۴ نسبت بین «لوزی» با «چهارضلعی» مانند نسبت کدام مفاهیم است؟

- ۱ پرنده و گوشت‌خوار ۲ مثلث و سه‌ضلعی ۳ مسیحی و اروپایی ۴ شیعه و مسلمان

۱۵ «دوستم با من تماس گرفت و پرسید: به چه کاری مشغول هستی؟ در پاسخ به او گفتم: تلویزیون می‌بینم.» در این عبارت چه نوع مغالطه‌ای به‌کار رفته است؟

- ۱ مغالطه‌ی نگارشی کلمات ۲ مغالطه‌ی اشتراک لفظ
۳ مغالطه‌ی توسل به معنای ظاهری ۴ مغالطه‌ی ابهام در مرجع ضمیر

۱۶ کدام گزینه جزئی است؟

- ۱ بنیان‌گذار هخامنشیان ۲ خیابان ۱۷ شهریور ۳ سال ۲۰۱۲ ۴ کوچک‌ترین لپ‌تاپ

۱۷ کدام گزینه در پاسخ به استفهام «چرا» می‌آید؟

- ۱ خورشید در آسمان. ۲ پدیده‌ی رو آمدن سکه.
۳ رایج بودن یک عرف در منطقه. ۴ گران خریدن کاغذ عادی است.

۱۸ کدامیک از تعاریف زیر جامع است ولی مانع نیست؟

- ۱ قضیه‌ی شرطی: قضیه‌ای که به انفصال دو نسبت حکم می‌دهد.
۲ مفهوم کلی: مفاهیمی که هیچ مصداقی در جهان خارج ندارند.
۳ قضیه‌ی محصوره: قضیه‌ای با موضوع کلی که بتوان برای آن سور فرض کرد.
۴ قیاس استثنایی: قیاسی است که یکی از مقدمات آن قضیه‌ی شرطی است.

۱۹ در عبارت «در باز است، باز پرنده است، پس در پرنده است» چه مغالطه‌ای وجود دارد؟

- ۱ اشتراک لفظ ۲ شیوه‌ی نگارش کلمات
۳ توسل به معنای ظاهری ۴ ابهام در مرجع ضمیر

۲۰ به‌ترتیب نحوه‌ی دلالت لفظ بر معنا در جملات زیر در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟

- الف) «ایران سرای من است.»
ب) «در هنگام کسوف جزئی بگویید: خورشید گرفت.»
ج) «دلالت لفظ چهار بر زوج بودن»

- ۱ مطابقی - تضمینی - التزامی ۲ مطابقی - تضمینی - مطابقی
۳ تضمینی - مطابقی - التزامی ۴ تضمینی - التزامی - مطابقی

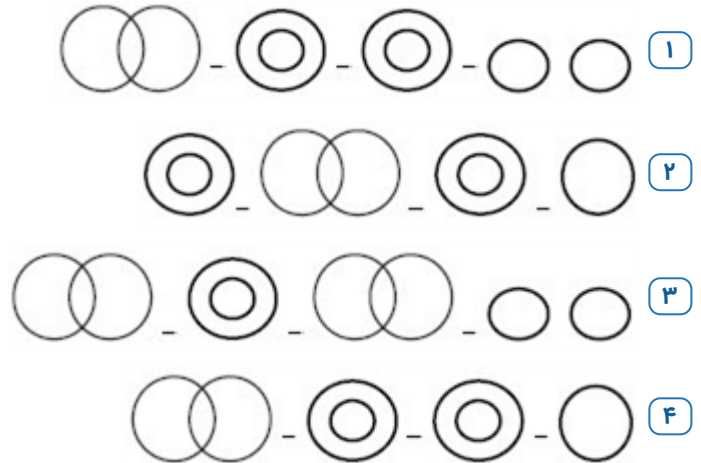
۲۱ مفاهیم «کتاب مولانا»، «کربلای معلی» و «تضاد» به‌ترتیب چگونه مفاهیمی هستند و مفهومی که غیرقابل انطباق به بیش از یک مورد نیست، چه نوع مفهومی است؟

- ۱ کلی - جزئی - کلی - جزئی ۲ جزئی - کلی - جزئی - کلی
۳ کلی - جزئی - کلی - کلی ۴ جزئی - کلی - کلی - جزئی

۲۲ کدام گزینه مغالطه‌ی به کار رفته در جمله‌ی زیر را به درستی نشان می‌دهد؟
«فردی برای گرفتن وام وارد بانک می‌شود اما چون ضامن نداشته منفجر می‌شود.»

- ۱ اشتراک لفظ
۲ نگارشی کلمات
۳ ابهام در مرجع ضمیر
۴ توسل به معنای ظاهری

۲۳ رابطه‌ی مفهوم تعریف شده با «تعریفی که جامع و مانع باشد»، «تعریفی که فقط جامع نباشد»، «تعریفی که فقط مانع نباشد» و «تعریفی که نه جامع باشد و نه مانع اما بی‌ربط هم نباشد»، به‌ترتیب با کدام اشکال مطابقت دارد؟

۲۴ هریک از مفاهیم «دخترخاله‌ی من»، «مدیر این آموزشگاه»، «ویلیام جیمز»، «خانه‌ی چوبی» و «این دانش‌آموز کوشا» به‌ترتیب کلی هستند یا جزئی؟

- ۱ کلی - کلی - جزئی - جزئی - کلی
۲ کلی - کلی - جزئی - جزئی - کلی
۳ جزئی - کلی - جزئی - جزئی - کلی
۴ کلی - جزئی - جزئی - جزئی - کلی

۲۵ اگر قضایای «بعضی الف‌ها ب هستند» و «بعضی الف‌ها ب نیستند» درست باشند، درباره‌ی رابطه‌ی «الف و ب» کدام عبارت درست است؟

- ۱ لزوماً عموم و خصوص من‌وجه است.
۲ تساوی یا عموم و خصوص مطلق است.
۳ تساوی یا عموم و خصوص من‌وجه است.
۴ عموم و خصوص مطلق یا عموم و خصوص من‌وجه است.

۲۶ در کدام گزینه، تعداد مفاهیم جزئی بیش‌تر است؟

- ۱ باشگاه پرسپولیس، گل‌نسترن، دین، آن خودرو
۲ هوشنگ، مشتری (نام سیاره)، کشور، ستاره‌ی قطبی
۳ توپ فوتبال، این دیوار، دختر علی، امام صادق (ع)
۴ اسب تک شاخ، درخت بید، اروپا، مدینه (به معنای شهر)

۲۷ با توجه به کلیات پنج‌گانه، در هریک از عبارت‌های «اسب حیوانی است چهارپا، یالدار و باهوش» و «شیرینی، مزه‌ای است مطبوع» به‌ترتیب، چند مفهوم ذاتی و چند مفهوم عرضی به کار رفته است؟

- ۱ دو ذاتی و سه عرضی - یک ذاتی و دو عرضی
۲ دو ذاتی و دو عرضی - دو ذاتی و یک عرضی
۳ دو ذاتی و سه عرضی - دو ذاتی و یک عرضی
۴ سه ذاتی و دو عرضی - دو ذاتی و یک عرضی

۲۸

«همایشی با موضوع اکتشاف در مورد نوع کانی‌ها در ایران برگزار شد» و «پلنگ به دنبال آهو بود که شکارچی به او شلیک کرد.» به‌ترتیب در جملات بالا چه نوع مغالطه‌ای به کار رفته است؟

- ۱) ابهام در مرجع ضمیر - شیوه نگارشی کلمات
۲) شیوه نگارشی کلمات - ابهام در مرجع ضمیر
۳) ابهام در مرجع ضمیر - توسل به معنای ظاهری
۴) شیوه نگارشی کلمات - اشتراک لفظ

۲۹

اگر نسبت بین دو مفهوم الف و ب «عموم خصوص مطلق» باشد (الف < ب)، آن‌گاه

- ۱) برخی به الف نیست.
۲) برخی غیر ب الف است.
۳) هر الف ب است.
۴) هر ب غیر الف است.

۳۰

از فردی پرسیده می‌شود: «نسبت میان دو مفهوم «مرد» و «نامرد» چیست»، اگر احتمال «مغالطه‌ی اشتراک لفظ» در خصوص مفهوم «نامرد» را در نظر بگیریم، پاسخ فرد چه می‌تواند باشد؟

- ۱) عموم و خصوص مطلق یا من‌وجه
۲) تباین یا عموم و خصوص من‌وجه
۳) تساوی یا عموم و خصوص مطلق
۴) تباین یا عموم و خصوص مطلق

۳۱

در منطق به مبحث الفاظ توجه خاص می‌شود، چون

- ۱) در الفاظ خطا رخ می‌دهد.
۲) منطق می‌تواند از خطای در الفاظ جلوگیری کند.
۳) خطای در الفاظ باعث خطای اندیشه می‌شود.
۴) خطای در الفاظ جزء خطاهای منطقی است.

۳۲

وقتی ظاهر یک کلمه موجب شود تا دو معنای آن کلمه را با هم اشتباه بگیریم، در دام مغالطه‌ی افتاده‌ایم.

- ۱) توسل به معنای ظاهری
۲) اشتراک لفظ
۳) نگارش کلمات
۴) بار ارزشی کلمات

۳۳

کدام گزینه درباره «مفهوم»، لزوماً درست است؟

- ۱) معنای وضع شده برای لفظ است.
۲) معنای است که در ذهن درک می‌شود.
۳) بر مصداق خارجی تطبیق می‌کند.
۴) فهم حاصل از فرد است.

۳۴

اگر مفهومی یک مصداق داشته باشد و نتواند مصداق دیگری داشته باشد،

- ۱) حتماً جزئی است
۲) می‌تواند کلی باشد
۳) حتماً کلی است
۴) نمی‌تواند کلی نباشد

۳۵

کدام عبارت در مورد نسب اربع مناسب است؟

- ۱) نسبت میان دو مفهوم است از جهت صدق آن‌ها بر افرادشان
۲) نسبت میان دو مفهوم کلی است به لحاظ مفاهیم مندرج در آن‌ها
۳) نسبت میان دو مفهوم کلی است از جهت صدق بر افرادشان
۴) نسبت مقایسه‌ای میان دو مفهوم به لحاظ مفاهیم است.

۳۶

اصطلاح مقابل را تعریف کنید. «مفهوم کلی»

۳۷

بین کدام گروه از مفاهیم در گزینه‌های زیر، رابطه‌ی عموم و خصوص من‌وجه برقرار است؟
(الف) مسیحی و ایرانی
(ب) پرنده و عقاب

۳۸

تعیین کنید بین هر یک از دو تصوّر کلی ذیل، کدام یک از نسبت‌های چهارگانه (تساوی، تباین، مطلق، من‌وجه) برقرار است؟
گل - ماهی

۳۹ کدام مفهوم ذاتی انسان است؟

۱ ناطق

۲ کاتب

۳ شاعر

۴ نقاش

۴۰ بین هر یک از دو کلی زیر کدامیک از نسبت‌های چهارگانه برقرار است؟ (تساوی - تباین و...)
الف) اسب و آهو
ب) مادر و زن

۱) عفو لازم نیست اعدامش کنید.

۲) چرا تمرین‌ها را حل نمی‌کنی و نشسته‌ای کتاب داستان می‌خوانی؟ چون دبیرمان گفت بروید مطالعه کنید؛ نگفت بروید تمرین حل کنید!

۳) در، باز است؛ باز، پرنده است؛ پس در، پرنده است!

۴) رستم بر اسب نشست، دستی بر سرش کشید و حرکت کرد.

۲) ب (۲) الف (۳) ج

۳) گزینه ۳ پاسخ صحیح است. رابطه مفاهیم «ابر و باران - راننده و ماهر - انسان و متفکر» به ترتیب: تباین، عموم و خصوص من وجه و تساوی می‌باشد.

۴) گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در یک طبقه‌بندی منطقی، لازم است هر طبقه از مفاهیم نسبت به مفاهیم زیرمجموعه خود در طبقه دیگر رابطه عموم و خصوص مطلق داشته باشد و همچنین اقسام یک مفهوم نیز باید رابطه تباین با هم داشته باشند.

پس نسبت تساوی و عموم و خصوص من وجه نمی‌تواند در یک طبقه‌بندی حضور داشته باشند.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است.

مدرسه: دلالت مطابقی دارد، دقت کنید همیشه ورود بر هر مکانی دلالت بر معنای اصلی آن کلمه دارد. شیر: دلالت مطابقی دارد، هر گاه در یک تشبیه ادات ذکر شود باید دلالت را مطابقی در نظر بگیریم. در اینجا فرهاد به خود شیر واقعی تشبیه شده است.

نکته: اگر گفته شده بود فرهاد شیر است دلالت التزامی می‌شد و معنای کنایی مد نظر قرار می‌گرفت. مدرسه: دلالت التزامی است و منظور آن است که جو و فضای روانی مدرسه به هم ریخته شده بود.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

در گزینه‌ی «۳» امکان مغالطه‌ی اشتراک لفظ در واژه‌ی «نمی‌توانی» وجود دارد.

۱- نمی‌توانی به معنای اجازه نداری ۲- نمی‌توانی به معنای قادر نیستی.

بنابراین در این گزینه امکان بروز مغالطه‌ی ابهام در مرجع ضمیر وجود ندارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: پدر خودش را گفته یا پدر شنونده را؟

گزینه‌ی «۲»: اسب خودش را افسار کرده یا اسب آن مرد را؟

گزینه‌ی «۴»: فاطمه پرتلاش است یا دوستش؟

در بیت مطرح‌شده در صورت سؤال، کلمات «دل» و «ابروان» در دلالت التزامی به کار رفته‌اند، چون دارای آرایه‌ی مجاز هستند. سایر کلمات نیز دلالت مطابقی دارند. اما در این بیت دلالت تضمینی به چشم نمی‌خورد. بنابراین در میان گزینه‌ها، گزینه‌ای جواب صحیح این تست خواهد بود که دلالت تضمینی داشته باشد.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: لفظ «مدرسه» در این گزینه دلالت مطابقی دارد چون منظور از «مدیر مدرسه» کسی است که کل نهادی به نام مدرسه را مدیریت می‌کند و چون این لفظ بر معنای حقیقی آن دلالت می‌کند، پس دلالتش مطابقی است.

گزینه‌ی «۲»: از عبارت مطرح‌شده در این گزینه به نظر می‌رسد که طبیعتاً مشت باید به بخشی از شکم خورده باشد نه کل آن، بنابراین دلالت «شکم» در این جمله، دلالت تضمینی است.

گزینه‌ی «۳»: در این‌جا کلمه‌ی «حرف» مجاز از سخن است و بنابراین دلالت التزامی دارد.

گزینه‌ی «۴»: در این‌جا کلمه‌ی «نگین» مجاز از انگشتر است و بنابراین دلالت التزامی دارد.

عبارت الف مستعد وقوع مغالطه‌ی ابهام در مرجع ضمیر است. معلوم نیست که راننده، ماشین خود یا ماشین محمد را برده است.

در عبارت ب مغالطه‌ی ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد. معلوم نیست منظور گوینده این است که از تمجید کردن حبیب ناراحت شده است یا از نحوه‌ی تمجید توسط حبیب.

عبارت پ مستعد وقوع هیچ مغالطه‌ای نیست.

عبارت ج مستعد وقوع مغالطه‌ی نگارشی کلمات است؛ چون «ارض» به معنای زمین و «ارز» به معنای پول‌های کشورهای خارجی از نظر املایی می‌تواند به جای یک‌دیگر نوشته شوند.

در عبارت د مغالطه‌ای وجود ندارد؛ چون وجود ضمیر (ش) نشان‌دهنده‌ی منظور گوینده است و دیگر نمی‌توان عبارت را به دو صورت نوشت.

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کلمه‌ی «و» در این‌جا مشخص نیست که به معنای عطف است (چهارمین و آخرین فصل سریال دو فصل جدا هستند) یا به معنای بیان (چهارمین فصل سریال که همان آخرین فصل سریال است).

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. تعریف «خنده» به شکفتن گل، تعبیری مجازی است، در نتیجه تعریف واضح نیست.

تعریف استدلال برای «استقرای تمثیلی» جامع است، اما مانع نیست، چون این تعریف شامل اقسام دیگر استدلال نیز می‌شود.

تعریف دو مفهوم با مصادیق و افراد کاملاً مشترک و یکسان برای نسبت‌های چهارگانه تعریف جامعی نیست، چون این تعریف فقط شامل نسبت تساوی می‌شود.

در تعریف منطق از لفظ مغالطه و در تعریف مغالطه از کلمه‌ی منطق استفاده کرده‌ایم. به عبارت دیگر تعریف آن‌ها را وابسته به یک‌دیگر نموده‌ایم و این نوع تعریف، دوری است.

گزینه ۱: اینجا منظور بخشی از لباس است و دلالت تضمینی دارد.

گزینه ۲: در اینجا برق معنایی خارج از خود لفظ اما ملازم با آن دارد، یعنی لامپ را روشن کن. بنابراین دلالت التزامی درست است.

گزینه ۳: در اینجا شهر معنایی خارج از خود لفظ اما ملازم با آن دارد، یعنی مردم شهر پس دلالت التزامی دارد.

گزینه ۴: در اینجا خانه به کل معنای خانه اشاره دارد و دلالت مطابقی درست است.

۱۲

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

رابطه میان ایرانی و آسیایی، عموم و خصوص مطلق است.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه (۱): دانشگاه و دانشگاه شهید بهشتی، هیچ نسبتی ندارند زیرا نسبت‌های چهارگانه مخصوص مفاهیم کلی است، اما دانشگاه شهید بهشتی یک مفهوم جزئی است.

گزینه (۲): نسبت میان انسان و حیوان ناطق تساوی است.

گزینه (۳): نسبت میان غذا و خوردنی، عموم و خصوص مطلق است.

گزینه (۴): نسبت میان پولدار و تحصیل‌کرده، عموم و خصوص من وجه است.

۱۳

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم جزئی — مفهومی است که بیش از یک مصداق نمی‌تواند داشته باشد و تنها بر یک مصداق قابل صدق است.

مفهوم کلی — مفهومی است که بیش از یک مصداق می‌تواند داشته باشد.

۱۴

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی بین لوزی و چهارضلعی، عموم و خصوص مطلق است، لذا در گزینه‌ها به دنبال این رابطه می‌گردیم. تشریح گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: عموم و خصوص من وجه

گزینه‌ی ۲: تساوی

گزینه‌ی ۳: عموم و خصوص من وجه

گزینه‌ی ۴: عموم و خصوص مطلق

۱۵

گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

از عبارت «تلویزیون دیدن»، دو برداشت می‌توان داشت: دیدن برنامه‌های تلویزیون و یا این‌که نگاه کردن و خیره شدن به خود دستگاه تلویزیون در حالی که خاموش است. چون در این‌جا ممکن است دلالت‌ها به‌جای هم به‌کار برده شوند، منجر به بروز مطالعه‌ای تحت عنوان «مغالطه توسط به معنای ظاهری» می‌شود.

۱۶

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اسامی خیابان‌ها، همواره جزئی هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) بنیان‌گذار هخامنشیان، کلی است اما اگر نام او برده شود (کوروش بزرگ)، جزئی است.

(۳) سال ۲۰۱۲ شمسی یا قمری یا میلادی؟ مصادیق متعددی دارد، پس کلی است.

(۴) به فرض این‌که در حال حاضر کوچک‌ترین لپ‌تاپ مشخص باشد، در آینده ممکن است لپ‌تاپ کوچک‌تری تولید شود، پس قابلیت فرض مصادیق متعدد دارد و کلی است.

۱۷

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. تصدیق در پاسخ به استفهام «چرا» می‌آید. گزینه‌های (۱)، (۲) و (۳) تصور و گزینه‌ی (۴) تصدیق است.

توجه: رایج بودن یک عرف در منطقه، عبارتی است که به یک تصور اشاره دارد و فاقد حکم و قضاوت است. در صورتی این عبارت به تصدیق تبدیل می‌شد که مثلاً به صورت زیر می‌آمد:

رایج بودن یک عرف در منطقه، عادی است.

۱۸

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌های تست:

گزینه‌ی ۱: جامع نیست (چون شامل قضیه‌ی شرطی متصل نمی‌شود) ولی مانع است.

گزینه‌ی ۲: جامع نیست (چون شامل دیگر مفاهیم کلی نظیر عدد، درخت، خدا و ... نمی‌شود) و مانع نیست (چون مفهومی مانند «رستم شاهنامه» که مصداق خارجی ندارد کلی نیست و جزئی است).

گزینه‌ی ۳: هم جامع است و هم مانع.

گزینه‌ی ۴: جامع است اما مانع نیست (چون قیاس اقترانی شرطی هم نوعی استدلال است که مقدمه‌ی شرطی دارد)

۱۹

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. باز اول به معنای گشوده و باز دوم به معنای پرنده‌ای شکاری است. استفاده از دو معنا با ظاهری یکسان می‌تواند باعث ایجاد مغالطه‌ی اشتراک لفظ شود.

۲۰

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در جمله‌ی الف لفظ ایران نشان‌دهنده‌ی تمام آن چیزی است که برای آن قرار داده شده.

منطق‌دانان در این حالت، به دلالت لفظ ایران «دلالت مطابقی» می‌گویند.

در جمله‌ی ب مقصود قسمتی از قرص خورشید است نه تمام آن پس دلالت لفظ به معنا در این جمله را «دلالت تضمنی» می‌گویند.

در جمله ج غیر از مفهوم عدد چهار، مفهوم دیگری نیز به ذهن می‌آید که همان زوجیت است که نوع دلالت لفظ بر معنا در این جمله از نوع «دلالت التزامی» است.

۲۱

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. کتاب مولانا یک مفهوم کلی است اما کربلای معلی یک مفهوم جزئی است و تضاد یک مفهوم کلی است.

غیرقابل انطباق بر یک مورد نباشد یعنی قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را داراست. پس مفهوم کلی است.

۲۲

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ضامن در این جمله دارای دو معنی است: ۱- ضامن بانکی ۲- ضامن بمب، بنابراین مشترک

لفظی هستند و چون یک معنای آن به اشتباه به جای معنای دیگری به کار رفته است، مغالطه‌ی «اشتراک لفظ» به وجود می‌آید.

۲۳

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. به ترتیب نسبت‌ها عبارت‌اند از: تساوی (دو دایره‌ی منطبق) - عموم و خصوص مطلق (دو

دایره‌ی متداخل) - عموم و خصوص مطلق (دو دایره‌ی متداخل) - عموم و خصوص من‌وجه (دو دایره‌ی متقاطع)

۲۴

گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

مفاهیم جزئی: ویلیام جیمز - این دانش‌آموز کوشا

مفاهیم کلی: دخترخانه‌ی من - مدیر این آموزشگاه - خانه‌ی چوبی

۲۵

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. برای پاسخ به این پرسش باید شکل‌های عمومی نسبت‌های چهارگانه را بلد باشیم که

تساوی (هر - هر) اما در عموم و خصوص مطلق و عموم خصوص من‌وجه این جملات صادق است.

۲۶

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. در این گزینه، سه واژه‌ی هوشنگ، مشتری و ستاره‌ی قطبی جزئی هستند.

توضیح نکات درسی: اسامی خاص حاکی از مفاهیم جزئی هستند. تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی ۱: در این گزینه، دو واژه‌ی باشگاه پرسپولیس و آن خودرو جزئی هستند.

گزینه‌ی ۳: در این گزینه، دو واژه‌ی این دیوار و امام صادق (ع) جزئی هستند.

گزینه‌ی ۴: در این گزینه، فقط واژه‌ی اروپا جزئی است.

۲۷

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ذاتی‌ها در عبارت اول: اسب (ذات) حیوان (جنس) عرضی‌ها در عبارت اول: چهارپا (عرض عام)، یالدار (عرض عام)، باهوش (عرض عام) ذاتی‌ها در عبارت دوم: شیرینی (ذات)، مزه (جنس) عرضی‌ها در عبارت دوم: مطبوع (عرض عام)

۲۸

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عدم رعایت دقیق علائم سجاوندی و حرکات کلمات، باعث پدید آمدن «مغالطه شیوه نگارشی کلمات» می‌شود مانند عبارت «همایشی با موضوع اکتشاف در مورد نوع کانی‌ها در ایران برگزار شد» و استفاده از عبارات دوپهلوی یا مشخص نبودن مرجع ضمیر می‌تواند منشأ خطای اندیشه گردد که آن را «مغالطه ابهام در مرجع ضمیر» می‌نامند مانند: «پلنگ به دنبال آهو بود که شکارچی به او شلیک کرد.»

۲۹

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر نسبت بین الف و ب «عموم و خصوص مطلق» باشد، بنابراین از آنجایی که ب در دایره‌ی الف قرار دارد، پس هر ب الف است (رد گزینه‌های ۱ و ۴). اما چون الف عام‌تر از ب است، بنابراین چیزهایی در الف هست که در ب نیست، پس برخی الف غیر ب است یعنی مصادیقی داریم که هم الف هستند و هم غیر ب، همین مصادیق باعث می‌شوند بتوان گفت: «بعضی غیر ب الف است».

۳۰

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. با توجه به احتمال مغالطه‌ی اشتراک لفظ، اگر «نامرد» را به معنای «غیرمرد» بگیریم، رابطه‌اش با «مرد» تباین است و اگر به معنای «کسی که ناجوانمردی می‌کند» بگیریم، رابطه‌اش «عموم و خصوص من‌وجه» خواهد بود، زیرا به این معنا، بعضی از مردها نامرد هستند و بعضی نیستند و بعضی نامردها هم زن هستند.

۳۱

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. از آنجا که خطای در الفاظ و معنای آن‌ها می‌تواند باعث خطای در اندیشیدن (تعریف و استدلال) شود، به مبحث الفاظ در منطق توجه خاصی می‌شود.

۳۲

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر دو معنای یک کلمه را با هم اشتباه بگیریم اشتراک لفظ و اگر دو دلالت یک کلمه را اشتباه بگیریم، توسل به معنای ظاهری خواهد بود.

۳۳

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهوم، معنایی است که ذهن انسان می‌فهمد و درک می‌کند خواه این معنا، مصداق و فرد خارجی داشته باشد مثل «خودکار» یا مصداق و فرد خارجی نداشته باشد مثل «خطی با طول بی‌نهایت» (رد گزینه‌های ۳ و ۴). هر مفهوم ممکن است معنای وضع شده برای یک لفظ هم باشد، اما لزوماً همه مفاهیم دارای لفظی که به آن‌ها اشاره کند نیستند. مثلاً وقتی شما برای اولین بار یک دستگاه را اختراع می‌کنید مفهوم آن دستگاه در ذهن شما شکل می‌گیرد، ولی ممکن است هنوز برای آن دستگاه اسمی انتخاب نکرده باشید و لذا مفهوم آن دستگاه، معنای وضع شده برای هیچ لفظی نباشد. همچنین است وقتی یک گونه جدید از گیاهان یا جانوران کشف می‌شود، زیرا اول مفهومش در ذهن شکل می‌گیرد بعد برای آن، لفظی وضع می‌شود (رد گزینه ۱).

۳۴

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر مفهومی یک مصداق داشته باشد و نتواند مصداق دیگر داشته باشد، هم می‌تواند کلی باشد (مثل خدا) و هم می‌تواند جزئی باشد (مثل این میز)

۳۵

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر «دو مفهوم کلی از جهت صدق بر افرادشان» با هم مقایسه شوند، چهار حالت رخ خواهد داد که به این چهار حالت نسبت‌های چهارگانه یا نسب اربع گفته می‌شود.

۳۶

قابلیت آن را دارد که بر مصداق‌های متعدد منطبق شود. (۵/۰)

۳۷ الف) مسیحی و ایرانی (۰/۲۵)

۳۸ تباین (۰/۲۵)

۳۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ناطق و متفکر بودن، مفهوم ذاتی و درونی انسان است که تصور انسان، بدون آن مفهوم، امکان‌پذیر نمی‌باشد در حالی که مفاهیم کاتب، شاعر و نقاش برای انسان، مفهوم بیرونی و عرضی است.

۴۰ الف) تباین (۰/۲۵) ب) عام و خاص مطلق (۰/۲۵)

3	1	2	3	4
4	1	2	3	4
5	1	2	3	4
6	1	2	3	4
7	1	2	3	4
8	1	2	3	4
9	1	2	3	4
10	1	2	3	4
11	1	2	3	4
12	1	2	3	4
13	1	2	3	4
14	1	2	3	4
15	1	2	3	4
16	1	2	3	4
17	1	2	3	4
18	1	2	3	4
19	1	2	3	4
20	1	2	3	4
21	1	2	3	4
22	1	2	3	4
23	1	2	3	4
24	1	2	3	4
25	1	2	3	4
26	1	2	3	4
27	1	2	3	4
28	1	2	3	4
29	1	2	3	4
30	1	2	3	4
31	1	2	3	4
32	1	2	3	4
33	1	2	3	4
34	1	2	3	4

35	1	2	3	4
39	1	2	3	4

